

ที่ ๕๑/๙๒

๗ มกราคม ๒๕๖๖

ขอประธานกราบเรียน เจ้าพระยา “อภัยราชมหายุทธธรรม” เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมและ
นายกรัฐมนตรีร่างกฎหมาย

ตามที่มิบัญชามาให้ข้าพเจ้าตรวจพิจารณาถึงวิธีการที่จะโอนหออทเบียนหุ้นส่วน
และบริษัทจากกระทรวงยุติธรรมไปขึ้นกระทรวงพาณิชย์นั้น ข้าพเจ้าขอประธานเสนอรายงานมี
ความ ๒ ข้อเป็นลำดับดังต่อไปนี้ คือ

๑. หออทเบียนหุ้นส่วนและบริษัทนี้ ได้ตั้งขึ้นและต้องบังคับตามพระราชบัญญัติ
ลักษณะเข้าหุ้นส่วนและบริษัท รตนโกสินทร์ศก ๑๓๐ ซึ่งใช้อยู่ปัจจุบัน ณ นี้ และอำนาจของ
เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมที่จะตรวจตราสอดส่องก็เช่นเดียวกัน อำนาจนี้จะโอนไปยังเสนาบดี
กระทรวงพาณิชย์ด้วย บรรดาอำนาจของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมมีระบุไว้ใน ๗ มาตรา คือ
มาตรา ๖, ๙, ๑๑, ๑๒, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐, และ ๒๒ เพราะฉะนั้นมาตราเหล่านี้จึงต้องแก้ไขเพื่อว่าทุก ๆ
แห่งที่มีคำว่า “เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม” ให้ใช้คำว่า “เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์” แทน

นี่เป็นการแก้ไขพระราชบัญญัติ ตามธรรมดาจะแก้ไขพระราชบัญญัติมิได้
นอกจากจะออกพระราชบัญญัติขึ้นอีกฉบับหนึ่ง เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม” ข้าพเจ้า
ขอประธานกราบเรียนว่า เมื่อประมาณปีเศษมาแล้ว กระทรวงพาณิชย์ดำริเรื่องการโอนนี้โดยจะ
ออกเป็นประกาศ และข้าพเจ้าได้ไปปรึกษาหารือเรื่องนี้กับรองเสนาบดี และพระยา “มโนปกรนิติ
ธาดา” ซึ่งในเวลานั้นเป็นที่ปรึกษากฎหมาย แต่ก็เมื่อได้ตั้งกรมร่างกฎหมายขึ้นแล้ว และ
เพื่อที่จะให้การร่างกฎหมายในประเทศสยามเป็นระเบียบเรียบร้อยและสม่ำเสมอ จึงต้องปฏิบัติ
ข้อบังคับใหม่ในเรื่องการร่างกฎหมายโดยกวัดขัน ทั้งนี้จึงเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าแนะนำว่าควรใช้คำว่า
“พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนและบริษัท” ซึ่งเป็นทางอันควร
อย่างยิ่งและถูกต้องด้วยทำนองการร่างกฎหมายในเรื่องโอน นอกจากนี้ควรสังเกตไว้ว่า เมื่อจะ
ออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว กระทรวงทั้งสองจะต้องปฏิบัติการ คือ โอนหออทเบียนที่มี
อยู่ในบัดนี้ หออทเบียนนั้นในเวลานี้ได้ควบคุมและตั้งอยู่เป็นกรมต่อไปในภายหน้าไม่จำเป็นต้อง
ตั้งขึ้นอีกดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าเป็นการจำเป็นที่จะต้องกล่าวข้อความใน
เรื่องโอนนี้ไว้ให้ชัดเจน มิฉะนั้นแล้วการเปลี่ยนแปลงข้อความในมาตราทั้งหลายในพระราชบัญญัติ
นั้นจะมีครบไปถึง

ในข้อนี้จึงเห็นควรกล่าวไว้ว่า

“บรรดาสำนักรงานจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทซึ่งเสนาบดีกระทรวง
ยุติธรรมได้ตั้งขึ้นตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินั้น ให้โอนไปขึ้นยังกระทรวง
พาณิชย์”

ส่วนกฎข้อบังคับซึ่งมีอยู่ ณ บัดนี้อันเกี่ยวแก่อัตราค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๙) และย่อรายการซึ่งได้ลงทะเบียนไว้แล้ว (มาตรา ๑๒) สำหรับส่งไปลงประกาศซึ่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมได้ตั้งขึ้นไว้แล้ว เห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมนี้ กฎข้อบังคับนี้ยังคงเป็นอันชอบด้วยกฎหมายและใช้ได้อยู่ตราบเท่าที่ยังมิได้แก้ไขประการใด จึงเป็นหน้าที่ของเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ที่จะพิจารณาว่า จะถือเอาตามกฎข้อบังคับนี้ถ้าปรารถนาจะออกใหม่

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมดังได้แนบมาข้างท้ายนี้

๒. ข้าพเจ้าขอประทานกราบเรียนว่าเรื่องข้างหุ้นส่วนและบริษัทนี้ได้รวมอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ใหม่บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ซึ่งได้เสนอไปยังกรรมการตรวจแก้แล้วทั้งฉบับภาษาไทยและอังกฤษ ลักษณะ ๒๒ นี้ก็คือ พระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วนและบริษัทตนโกสินทร์ศก ๑๓๐ นี้เอง แต่ได้แก้ไขถ้อยคำโดยมากและมีเพิ่มเติมบ้างบางแห่ง

ก็เมื่อพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้จะเป็นผลสำเร็จให้โอนอำนาจเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมไปยังเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์แล้วร่างประมวลกฎหมายก็จะต้องแก้ไขลงเป็นทำนองเดียวกัน ถ้าอีกนัยหนึ่งผลแห่งการที่ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้ก็คือ จะต้องเปลี่ยนคำว่า “เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม” ซึ่งมีอยู่ในประมวลกฎหมายนั้นเป็น “เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์” ซึ่งมีอยู่ ๗ มาตรา คือมาตรา ๑๑๓๑, ๑๑๓๔, ๑๑๓๖, ๑๑๓๗, ๑๑๕๐, ๑๓๕๒, และ ๑๓๕๔ นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเติมข้อความเข้าในประมวลกฎหมายอีก (มาตรา ๑๓๘๓ ตอน ๒) ซึ่งมีคำว่า “เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม” อยู่ด้วย จึงต้องแก้ไขโดยใช้คำว่า “เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์” แทน รวมทั้งหมดที่จะต้องแก้ไขในร่างประมวลกฎหมายมีอยู่ ๘ มาตรา

การแก้ไขนี้ควรเสนอไปยังกรรมการตรวจแก้ร่างประมวลกฎหมายแพ่งพร้อมด้วยคำอธิบายอันสมควร ในเมื่อได้ออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม และได้โอนหอทะเบียนไปแล้ว

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงนาม) “ร. กียอง”